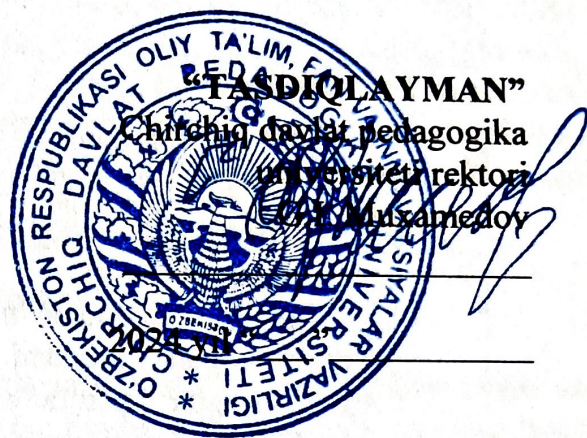

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	600000 – Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim sohasi:	610000 – Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Mutaxassislik:	70610105 – Ta'limda axborot texnologiyalari

Fan/modul kodi MFO1304	O'quv yili 2025-2026	Semestr 3	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi o'quv dasturi	60	60	120
2.	<p>I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – Talabalar axborot texnologiyalari sohasida o'rganiladigan fanlarni o'qitishda qo'llaniladigan metodlar, innovatsion texnologiyalar bilan tanishtirish va kelajakda o'z faoliyatlarida qo'llash, yangi modifikatsiyalarini yaratish, o'quv jarayonini, o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish, olib borish, boshqarish va boshqalarni o'rgatishdir.</p> <p>Fanning vazifasi - magistratura mutaxassisliklaridagi “Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi” fani tanlov fani hisoblanib, fanning o'quv dasturi har bir oliy ta'lim muassasasidagi shu fanni o'qitishga ma'sul bo'lgan professor – o'qituvchilar tomonidan ishlab chiqilmoqda.</p> <p>II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1 – mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining mazmuni, predmeti va maqsadi</p> <p>“Ta'lim to'g'risida”gi Qonun, Kadrlar tayyorlash milliy dasturi, shaxs, davlat va jamiyat, uzluksiz ta'lim, fan, ishlab chiqarish, oliy ta'lim tizimi, fanning maqsadi va vazifalari, ta'lim, bilim, ko'nikma, malaka, didaktika, metodika, metod, kasbiy pedagogika, o'qitish metodikasi, kasb, mahorat, tadqiqot metodlari, kuzatish usuli, suhbat usuli, pedagogik so'rov usuli, test, so'rovnomalar, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish usuli, ijtimoiy tadqiqot usuli, biomexanik usullar, psixofiziologik usullar.</p> <p>2-mavzu. Oliy ta'limning me'yoriy-huquqiy xujjatlari.</p> <p>Bugungi kunda magistratura mutaxassisliklaridagi “Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi” fani tanlov fani hisoblanib, fanning o'quv dasturi har bir oliy ta'lim muassasasidagi shu fanni o'qitishga ma'sul bo'lgan professor – o'qituvchilar tomonidan ishlab chiqilmoqda.</p> <p>3-mavzu. Ta'lim tamoyillari</p> <p>Ta'lim mazmuni, ularning talabalar tomonidan o'zlashtirilishining eng maqbul usullari, axborot manbalari ko'rsatilgan me'yoriy hujjat</p>			

4-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitishning tashkiliy shakllari.

Ta'lim tamoyillari, faollik tamoyili, namunalardan foydalanish tamoyili, ta'lim oluvchilarning yoshi va individual xususiyatlarini hisobga olish tamoyili, o'qitishda nazariya bilan va amaliyotni bog'liqligi tamoyili, ko'rgazmalilik tamoyili, ilmiylik tamoyili, o'qitishda tizimlilik va izchillilik tamoyili, o'qitishda talabalarning onglilik va faolligi tamoyili, o'qitishning tarbiyalovchi xarakterliligi tamoyili.

5-mavzu. Maxsus fanlarni o'qitishni metodlari

O'qituvchi tomonidan ta'lim jarayonida ta'lim oluvchilarga o'quv rejasi va o'quv dasturlari talablari asosida u yoki bu fandan bilim berish, malaka hosil qildirish hamda iqtidorli qilishga qo'yiladigan asosiy qoidalar majmuiga aytiladi.

6-mavzu. Ta'lim jarayonida ko'rgazmali vositalaridan foydalanish metodikasi

O'qituvchi faqat o'qitishning qonuniyatlarini bilishgina emas, balki ularni amalga oshirish uchun qulay sharoitlarni yaratib bera olishi ham muhim. Bunga ayrim etakchi boshlang'ich qonuniyatlarni chuqur tushunish va ularni o'quv jarayonida qo'llash orqali erishiladi

7-mavzu. Maxsus fanlardan tajriba - amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish metodikasi

Talaba o'zi harakat qilgan paytda yaxshi o'rganadi va o'zlashtiradi. Shuning uchun o'quv jarayoni shunday tashkil qilinishi kerakki, talaba ilm olishga ongli munosabatda bo'lsin.

8-mavzu. Masala, mashq, testlar, esse yo zish va ulard an iqttsodiyotni o'rganishda foyda

Nazariy ta'lim, ma'ruza, amaliy va tajriba mashg'ulotlari, ishlab chiqarish korxonalariga ekskursiya darsi, o'quv ustaxonasida o'qitish.

9-mavzu. Didaktika, uning tamoyillari va o'quv jarayonini tashkil etish

Ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchilarning maxsus tashkil etilgan, belgilangan tartibda va muayyan rejimda o'tadigan faoliyati tushuniladi.

10-mavzu. Axborot texologiyalri sohasidafanlarni o'qitishda boshqa metodlarni qo'llash

Suhbat o'tkazish, hikoya qilish, tushuntirish, turli ko'rgazmali vositalardan foydalangan holda muammoli vaziyatlar yuzaga keltirish usullari bilan o'tkaziladi. Bunday darsning asosiy maqsadi dastur materialini tushunarli ravishda bayon qilishdir.

11-mavzu. Ko'rgazmali qurollar va tarqatma materiallardan foydalanish
Muammoli vaziyatlar yaratish, ularni hal qilish yo'llarini izlash va aniqlash, muammoni hal qilish jarayonining o'zi, chiqarilgan xulosalarning qanchalik to'g'ri ekanligini amalda tekshirib ko'rish o'quv jarayonining muhim elementlari bo'lib qolmoqda

12-mavzu. Texnik vositalardan foydalanish

O'qitishning boshlang'ich davri uchun juda muhim hisoblangan ta'lim oluvchilar guruhining ishlab chiqarish sharoiti yaratilgan o'quv laboratoriyasida mas'ul o'qituvchi nazoratida ishlashini ta'minlovchi me'yori o'quv jarayonini tashkil etish juda qiyin, ba'zan esa ikoniyat ham bo'lmaydi.

13-mavzu. Mustaqil ta'lim va uni tashkil etish

Ta'lim metodlari, og'zaki metodlar, ma'ruza, hikoya, bahs-munozara, amaliy metodlar, ko'rgazmali metodlar, ta'lim metodlarini tanlash, interfaol metodlar

14-mavzu. Talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish va baholash

Baholash. baholashning vazifasi, funktsiyalari, turlari, funktsiyalari, baholashga qo'yiladigan pedagogik talablar, baholashning besh ballik tizimi, baholashning reyting tizimi.

15 -mavzu. Dars tahlili va uni o'tkazish metodikasi

Dars tahlili maqsadi, tarkibiy qismlari, tashkiliy ishlar tahlili, ta'limiy tahlil, uslubiy tahlil, metodologik tahlil, psixologik tahlil, pedagogik tahlil, yakuniy tahlil, dars tahlil qilish metodikasi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Maxsus fanlarni o'qitish metodlari funksiyasi, strategeyasi.
2. Respublikamiz Oliy ta'lim tizimida me'yoriy-huquqiy xujjatlarini o'ranish.
3. Ta'lim tamoyillari. Ta'limning umumiy va xususiy qonuniyatlari..
4. Maxsus fanlarni o'qitishning nazariy, amaliy va laboratoriya tashkiliy shakllari.
5. Maxsus fanlarni o'qitishni og'zaki metodlar, ma'ruza, hikoya, bahs-munozara, amaliy metodlari.
6. Ta'lim jarayonida ko'rgazmali vositalaridan foydalanish metodikasi.
7. Maxsus fanlardan tajriba - amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish metodikasi.

8. Masala, mashq, testlar, esse yo zish va ulardan iqtisodiyotni o'rganishda foyda.
9. Didaktika, uning tamoyillari va o'quv jarayonini tashkil etish.
10. Axborot texnologiyalari sohasidafanlarni o'qitishda boshqa metodlarni qo'llash.
11. Ko'rgazmali qurollar va tarqatma materiallardan foydalanish.
12. Texnik vositalardan foydalanish.
13. Mustaqil ta'lim va uni tashkil etish.
14. Talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish va baholash.
15. Dars tahlili va uni o'tkazishda tashkiliy ishlar, ta'limiy, uslubiy, metodologik, psixologik metodikasi.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Malaka talablari
2. O'quv va ishchi relalar
3. Texnik ta'minot
4. O'qitishda tizimlilik va izchillik tamoyili-
5. Bilimlarni puxta va mustahkam o'zlashtirish tamoyili
6. Axborot tizimlari tarkibi
7. Texnik ta'minot
8. O'qitishning tarbiyalovchi xarakterliliigi tamoyili
9. Ta'limni tashkil etish shakllari.
10. Nazariy va tajriba-amaliy mashg'ulotlarning asosiy shakllari
11. Darsning ta'limiy maqsadlariga
12. O'quv laboratoriyalarida o'qitish
13. Bilimlarni mustahkamlash darsi
14. Ta'lim metodlarining tasniflanishi.
15. Ko'rgazmali metodlar
16. Ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanish.
17. Innovatsion texnologiyalar
18. Ta'lim metodlarini tanlash.
19. Ko'rgazmalilik-didaktik tamoyillari asosida.
20. Zamonaviy ta'lim vositalarining turlari va tavsifi.
21. Elektron doska
22. O'qitishning axborot-texnika vositalari

23. O'quv videofilmi va undan foydalanish metodikasi.
24. Tajriba va amaliy mashg'ulotlari
25. Miqdoriy va sifatiy tajriba-amaliy mashg'ulotlar
26. Tajriba-amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish metodikasi.
27. Audiokonferensiyalar
28. Videokonferensiyalar
29. «Axborot tizimlari» fani va uni o'rganish.
30. «Masofaviy ta'lim texnologiyalari» fani xususiyatlari va dars o'tish metodlarini tanlashda ularni hisobga olish.

3.

VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi" fanining tushunchasi, Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi pedagogik fan sifatida. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanini predmeti, maqsad va vazifalari haqida **tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)**

Axborot texnologiyalari sohasidafanlarni o'qitishda boshqa metodlarni qo'llash Fanlarni o'qitish muammolariga qaratilgan ilmiy izlanishlar o'tkazishusullarini egallashni; o'zining kasbiy faoliyatida mustaqil qarorlar qabul qilishni **foydalana olishi; (ko'nikma).**

Umumilmiy usullarga nazariy izlanish, kuzatish, suhbat, pedagogik so'rov, test, so'rovnomalar, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish qo'llay olish **malakalarga ega bo'lishi kerak.**

4.

VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar

5.

IX. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.

6.

X. Asosiy adabiyotlar:

1. O'.Tolipov. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent. "INNOVATSIYA-ZIYO"-2019 O'ROO'MTV
2. A.T.Kenjaye. Axborot-Kommunikatsiya texnologilari. Toshkent. "O'zFMJ"-2017 O'zROO'MTV
3. SH.Sh.Allamova, S.D.Rizayeva. Informatikaning nazariy asoslari. Toshkent – 2023 y.

XI. Qo'shimcha adabiyotlar

1. Ж.И.Усаров. Педагогик компетентлик. "Фарзай полеграф"2021.
2. Водовозов В.А. и др. «Практическое введение в информационные системы». Санкт-Петербург ГЭУ. 1996г.
3. А. Karimjonov. Pedagogik tizimni boshqarishning meyoriy asoslari. Toshkent "Ishonchli hamkor" 2021.
4. Имамов Э.З., Фаттахов М. «Информационные технологии». Ташкент. Молия. 2002г.
5. Арипов М. и др. «Основы Интернет». Ташкент. Университет 2002г.
6. Информатика и информаионные технологии. Под ред. Ю.Д.Романовой. Москва. 3-е изд. 2008г.

Axborot manbalari

<http://www.edu.uz>—O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi rasmiy veb sayti.

<http://www.gov.uz>— O'zbekiston Respublikasi xukumati portali.

www.cspi.uz—Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti

www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)

www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portali

7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “ _____ ” _____dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul:
A.X.Boymurodov CHDPU, “Informatika va axborot texnologiyalari” kafedrası v.v.b.dotsenti.
9.	Taqrizchilar:
A.J.Xurramov - ChDPU Informatika va AT kafedrası dotsenti, p.f.f.d. (PhD).
S.A.Panjiyev – QarMII dotsenti, p.f.f.d. (PhD).